

Kunnallinen sosiaalipolitiikka lähtee ihmisten elämäntilanteiden kokonaisuudesta

Me sosiaalihuollon edustajat tuskaillemme usein sitä, miten vaikeaa on selvittää alan ulkopuolisille sosiaalihuollon perimmäistä luonnetta. Vaikeuksia ei ole kertoa lasten päivähoitosta, lastensuojelusta, toimeentulotuesta tai vanhustenhuollosta erikseen. Vaikeuksia on kuvata sosiaalihuollon kokonaisuutta.

Sosiaalihuollon tehtävänä on pitää huolta vaikeassa elämäntilanteessa olevista ihmisistä. Toiminnan periaatteet ja tavoitteet – arvot – ovat kautta aikojen vaikuttaneet tällä alalla vahvemmin kuin työn menetelmät, jotka ovat eriytyneet ja kehittyneet vasta vähitellen.

Olennaista sosiaalihuollossa on pyrkimys kokonaisnäkemykseen, jolloin huomioon otetaan ihmisen ja hänen elämäntilanteensa – usein myös elämänkulkunsa – muodostama kokonaisuus. Tästä näkökulmasta sosiaalihuollon perimmäisen tehtävän toteuttamiseen ei riitä se, että ammatti-inhiminen on tehnyt omat toi-

menpiteensä; tärkeätä on se, mitä niiden avulla esimerkiksi lapsen kasvussa ja kasvuoloissa taikka aikuisen ihmisen elämäntilanteessa, hänen turvallisuudessaan ja toimintakyvyssään tapahtuu. Sosiaalihuollossa *vaikutavuus* on tärkeämpi ja kestävämpi päämäärä kuin toimenpiteiden määrää ja kustannuksia kuvaava tuottavuus.

Sosiaalihuollon ammattiväki ei voi olla tuhattaituri, joka saa aikaan muutoksia ihmisten erilaisissa elämäntilanteissa ja kaikilla ulottuvuuksilla. Sosiaalihuollonkin ammattilaisilla on omat osaamisen alueensa, jotka koulutuksen ansiosta jatkuvasti täsmentyvät ja vahvistuvat.

Sosiaalialan ammatillista osaamista on usein täydennettävä monen muun ammattikunnan ja monen muun toimintasektorin osaamisella, jotta ihmisten elämäntilanteet korjautuisivat. *Sosiaalinen* sosiaalihuollon käsitteessä merkitsee vahvaa suuntautumista *yhteistyöhön*.

Sosiaalihuollon perimmäinen olemus eroaa olennaisesti lähi-

sektoreista – terveydenhuollosta, opetuksesta tai työllistämisestä. Niiden toiminta rakentuu siitä, että ne toteuttavat tiettyä yhteiskunnan antamaa ammatillista tehtävää. Sosiaalihuoltoa ohjaavat vahvemmin edellä kuvattu kokonaisnäkemys ja toiminnan tavoitellut vaikutukset, eivät ammatilliset toimenpiteet sinänsä.

Naapurisektoreiden saattaa olla joskus vaikea ymmärtää erilaista lähestymistapaa, eikä sosiaalihuollon yhteistyöhakuisuuden motiivi aina avaudu riittävästi kumppaneillemme. Kysymyshän ei ole yhteistyöstä itsetarkoituksena, vaan sen avulla rakentuvasta sosiaalisen muutoksen kokonaisuudesta.

Sosiaalihuollon kokonaisnäkemystä ja monia toimintoja yhteen sovitettavaa työorientaatiota kuvaakin paremmin käsite *kunnallinen sosiaalipolitiikka*. Sen kehyyksen mahtuvat sosiaalihuollon keskeiset yhteistyökumppanit: asumisen, terveyden, opetuksen, työllisyyden, kulttuurin, liikunnan, nuorisotyön ja yhdyskuntasuunnittelun

ANTERO AALTONEN

sektorit.

Sosiaalihuollon ammattilaisina tehtävämme on yhdessä luottamushenkilöiden kanssa luoda omaan kuntaamme sellainen sosiaalisen kehityksen ”arkkitehtuuri”, jossa hyvinvoinnin eri osatekijöistä rakentuu ihmisten elämään turvallisuutta, toimintakykyisyyttä, osallisuutta ja yhteisvastuuta. Jos me tähän kykenemme, voimme sanoa kunnallisen sosiaalipolitiikan onnistuneen tehtävässään.

Aulikki Kananoja

Huoltaja-säätiön hallituksen puheenjohtaja

Huoltaja-säätiön yhteydessä toimivan Kunnallisen sosiaalipolitiikan asiantuntijaryhmän palsta Kunnallinen sosiaalipolitiikka kunniaan on avoin keskustelufoorumi kaikille kunnallisesta sosiaalipolitiikasta kiinnostuneille. Palstalla julkaistaan aihepiiriä kokevia puheenvuoroja ja muita kirjoituksia.